

4

Series of the month of Ramadan
لجبرا هه يفا ره مه زالى

BRIEF DISCUSSION OF THE RULES OF
FASTING

كورتيا ئاخقتى لسه ئەحكامىن پوژيگرتى

نقىسىن :

شىخ عبداللہ بن جار اللہ
بن ابراهيم الجار اللہ

وهرگيرانا :

يىكەس اسماعيل عمر

مزگەفت

www.mzgaft.com

كورتيا ئاخفتنى لسەر ئەكامىن رۆژيگرتنى

نقىسىن

شىخ عبداللە بن جار اللە بن إبراهيم الجار اللە

وهرگيران

بيكەس إسماعيل عمر

مژگەفت

www.mzgaft.com

زنجیرا ھیفہ پرمہ زانی

نقیسین: شیخ عبداللہ بن جار اللہ بن ابراھیم الجار اللہ

وہرگیڑان: بیکہس اسماعیل عمر

دیزاینا نافہ پروکی: سایتی مزگفت

دیزاینا بہرگی: زیگر سیتھی

ھڑمارا زنجیری: (4)

ڑ بہرہ میٹن: سایتی مزگفت www.mzgaft.com

بِسْمِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سوپاسییین بی کیماسی هه ر بو خودی بن خودایی هه می جیهانان، و نه ز شه هده کیی ددهم کو چ خودایی راست و دروست و هه ژری کرنا عیباده تی نین ژبلی خودی نه وی بتنی و بی هه فپشک، و نه ز شه هده کیی ددهم کو موحه ممه د بهنده و پیغه مبه ری وییه، سه لاوات و سلاقین خودی لسه ری و بنه مال و هه فالین وی هه مییا بن، و هه ر ئیکی بقه نجی دو یفکه تنه وان بکه ت هه تا روژا قیامه تی، و پستی فی چه ندی:

نه فه کورتیا نه حکامین پوژيگرتنی یه، و مه رجین وی و نه رکین وی و سوننه تین وی و نه و کارین باشین پیغه گریدایی بهینه کرن، و دیارکرنا وان نه گهرین پوژی پی دکه قیت و پی نه که قیت، دگهل به حسکرنا مفایین گرنه، مه ب شیوی ژماره یین کورترکین و فه برین، دا بسانا هی بیت بو ژبه رکرنی و تیگه هشتنی، و نه و یین هاتینه مفا وه رگرتن ژ په رتووکا خودی و سوننه تا پیغه مبه ری وی، و ناخفتنا زانیین تویره ر ژ یین پشت راستی لسه ر پیزانیان دکهن، و به لگه یین وی به رنیاسن د

قورئانی و سوننه‌تی دا به‌لی مه به‌حس نه کریه هه‌ر ژبه‌ر کورتیی، و ئەز داخواز ژ خودی دکه‌م ئەو بکه‌ته جهی مفاپی بو نفیسه‌ری وی و خوانده‌فانی وی و گوهداری وی، و ب دلسوزانه قه‌بیل بکه‌ت، و بکه‌ته ژ ئە‌گه‌رین سه‌رکه‌فتنی لده‌ف وی، و ب ده‌ستفه‌ئینانا به‌هشتا خوش و شاد، و خودی تیرا مه هه‌یه و ئەو باشترین پشت پی‌ گری‌دانه.

۱- پیناسا روژی: ئەو خو پاگرته ژ خواری و قه‌خواری و چوونا نفینیت ئافره‌تی وه‌کی خو نی‌زیکرن بو خودی ته‌عالا.

۲- ده‌می وی: ژ ده‌رکه‌فتنا روژ هه‌لاتا دووی هه‌تا روژ ئا‌فا بوونی.

۳- حوکی گرتنا روژی‌ین ره‌مه‌زانی: ئەرکه ئانکو واجبه و ئەو ستوینا چواری یه ژ ستوینیت ئیسلامی.

۴- روژیا هه‌یفا ره‌مه‌زانی پیتقیه به‌یته گرتن: چونکی ئەرکه ئانکو واجبه لسه‌ر هه‌ر موسلمانه‌کی پی‌گه‌هشتی ئانکو بالغ، و خودان عاقل و شیان لسه‌ر روژیگرتنی هه‌بیت، و پی‌ ئاکنجی بیت.

مەرجین واجبوونا پوژیی چوارن ئەو ژی:

۱- ین موسلمان بیت: لسهر کافری نه واجبه ههتا موسلمان بیت.

۲- ین خودان عاقل بیت: لسهر مروفی دین نه واجبه ههتا ب عاقل که قیت.

۳- ین پیگه هشتی بیت: لسهر زاروکی نه واجبه ههتا پیگه هیت ئانکو بالغ بیت، به لی فه رمان لی دهیته کرن ئەو بگریت ئە گهر بشیت ژبه ر فیروونی.

۴- شیان لسهر پوژگرتنی هه بیت: لسهر مروفی ین شیان نینه، فیجا چ ژبه ر ته مهن مه زنی بیت یان ین خودان نه ساخیه کا هوسا بیت هیفیا چاره بوونا وی نه بیت، پیش پوژنی فه ئەو دی هه ر پوژه کی خوارنی دهنه هه ژاره کی.

ھەر وەسا مروۆفی چووێ وەغەرەکی ئانکو سەفەرەکی دروستە
 ئەو پوژیا خو بخوت ب تايبەتی ئەگەر زەحمەتی و نەخوشیی
 ژێ بینیت، بەلێ ئەو خوارنی پیشفە نادەت بەلکی دی رۆژەکا
 دی پیشفە گریت، و ئەگەر بگریت ژێ پوژیا وی یا دروستە و
 چ تەنگافی لسەر وی نینە.

مەرجين دروستبونا رۆژيى شەشن ئەو ژى:

۱- يى موسلمان بيت: لسهر كافرى نه واجبه هه تا موسلمان بيت.

۲- يى خودان عاقل بيت: لسهر مروفتى دين نه واجبه هه تا ب عاقل كه قيت.

۳- گه هشتنا ژيى كو ديژنى ته ميز: و ئەفه ژيه كه دنا فبه را هه فت هه تا دهه ساليى، كو ئەو كه سه بشيت مه ره ما ئاخفتنى بگه هيت و به رسفا پرسيارى بدهت، و بشيت كارين خو يين ئاسان و رۆژانه بكهت و پيتفى ب كه سى نه بيت كو بزانيت جلكا بكهته بهر خو، و خوارنى بخوت و فه خوت. رۆژى يا دروست نينه ژ زاروكى هه تا بگه هيته فى ژيى هه نى.

٤- ٲہقہ تيانا زٲروکا خون ديتنی: يا دروست نينه ژ ئافرہ تا کہ ٲتيہ د خون ديتنی دا کو ديژنی بی نٲیژی ئەو ٲوژيی بگريت ھہ تا ژ ٲی دەمی دەربکہ ٲيت و ژي ٲہقہ تيت.

٥- ٲہقہ تيانا خوينا زاروکبوونی: يا دروست نينه ژ ئافرہ تا کہ ٲتيہ خون ديتنا زاروکبوونی کو ديژنی چلک ئەو ٲوژيی بگريت ھہ تا ژ ٲی دەمی دەربکہ ٲيت و ژي ٲہقہ تيت و پاٲژ ببیت.

٦- ئینانا ئینيہ تا ٲوژيگرتنی بشہ ٲی بو ھہر ٲوژيہ کا ئەرک ئانکو واجب: و ئەو چينابيت بی ئینانا ئینيہ تی و جہی وی دلہ. (1)

(1) انظر دليل الطالب للشيخ مرعي بن يوسف ص 75 - 76

سوننەتین پوژیرگرتنی شەشن ئەو ژى :

۱- گىروکرنا پاشیغى بۆ دوماھیک بەشى شەفئ ھندى نە ترسیت کو دى روژ ھەلیت.

۲- لەزیکرن د فتارە خوارنی دا ئەگەر ئاڤا بوونا پوژى بنەجھ بوو.

۳- زیدە کرنا کىریرین باش و سەرى کارین باش ئەوھ: تۆ پاراستنی لاسەر ھەر پینچ نڤیزان بکەى ل دەمى وى و دگەل جەماعەتی، و ئەنجامدانا زەکاتى بۆ کەسانیت ژ ھەژى، پاش زیدە کرنا نڤیزین زیدە ژ یین فەرز کو دىژنی نەوافل، و دانا سەدەقى، و خواندنا قورئانى، و کرنا زکرى خودى، و دوعا کرن و ئیستغفار کیشان.

۴- ئەگەر ئیکى خەبەر گوتنى ئەو بیژیت ئەز یى ب پوژى مە، و خەبەران نە بیژیت یى خەبەر گوتینی، بەلکى ئەو قەنجی بکەت بەرامبەر فئ چەندى، ژ بۆ وەرگرتنا پاداشتی و یى پاراستی بیت ژ گونەھى.

۵- و ئەو لدەمی فتاری دوعا بکەت یا ئەو حەژی دکەت ژ وان ئەو بیژیت: خودایی من -یا اللہ- من بو تە ٲوژی گرت، و لسەر رزقی تە فتارە کر، ژ من قەبیل بکە ھەر توی گوھدیری ٲتر زانا. (1)

۶- ئەو فتاری لسەر خوارنا قەسپی بکەت، ئە گەر نەبیت لسەر خورمی ئە گەر نەبیت لسەر قەخوارنا ئافی.

(1) انظر عمدة الفقه لموفق الدين بن قدامة ص 28

ئەحکامیت مەرووفی بێ رۆژی دەھیفایا ھەمەزان: دا:

یا دروستە بۆ چوار بەشین مەرووفان ئەو رۆژی بخون ئەو ژى
ئەفە نە :

۱- مەرووفی نەساخ یی کو دى زیان ژى گەھیتی، و یی چووێه
وہغەرى ب رێژەیا کو بۆ وی دروست بیت ئەو نەفێژین خۆ
کورت بکەت. ل فان رەوشان خوارنا رۆژی بۆ وان باشترە، و
دقیت پاش رۆژەکا دیتەر پێشفە بگرن، لی ئەگەر ئەو رۆژی
بگرن یا دروستە و دى لاسەر وان رابیت.

۲- ئافەرەتا کەفتیہ د خوین دیتن و خوین دیتنا زاروکبوونی دا
کو دبیژنی بێ نەفێژى و چلک: ئەفین ھەنى دى رۆژیا خۆ خۆن
و دى پێشفە ھندەک رۆژین دیتەر گرن، و ئەگەر وان لاسەر فی
رەوشا خۆگرتن ژ وان نا ھیتە قەبیل کرن و لاسەر وان نا رابیت.

۳- ئافەرەتا ب دوو گیان و شیردەر: ئەگەر ژ زاروکى خۆ ترسییا
دى رۆژیا خۆ خۆن و دى پێشفە رۆژەکا دیتەر گرن دگەل دانا
خوارنی پێش وی رۆژی فە بۆ ھەژارەکی، و ئەگەر گرتن ژى دى

لسہر وان رابیت، بەلی ئەگەر ژ نہفسین خۆ ترسیان دی
رۆژیا خۆ خون و دی ب تئی پیشفہ رۆژہ کا دیتر گرن.

۴- یی بی شیان بیت ژ رۆژگرتنی ژبەر مەزناھیا تەمەنی یان
نەساخییە کا ھیفییا چارەبوونی بۆ نەبیت، ئەفہ ژی دی رۆژیا
خۆ خون، و دی پیش ھەر رۆژہ کی فہ ھندی تژی مستا دەستی
مروّفہ کی نافنجی کو دبیتە ۶۵۰ گرام ب نیژیکی دی دەنە
ھەژارەکی ژ گەنمی یان نیف صاع کو دبیتە دوو مستین
مروّفہ کی نافنجی ژ ھەر بەرھەمە کی دیتر.

نه‌و نه‌گه‌رین پوژیی پویچ دکهن:

۱- چوونا نفینا ژنکی ل پوژیی حه‌رامه، وی فئ چهن‌دی بکه‌ت گرتنا پوژیه‌کا دیترو که‌فاره‌تا ستویر دکه‌فیته سه‌ر نه‌و ژی: دی به‌نده‌کی ئازاکه‌ت، نه‌گه‌ر نه‌ دیت دی دوو هه‌یفان لسهر ئیک پوژیان گریت، نه‌گه‌ر نه‌ شیا دی خواری ده‌ته شیت ده‌زاران.

۲- خواری و فه‌خواری ژ قه‌ستا، به‌لی نه‌گه‌ر ژ ژیرکرن بیت پوژیا وی پویچ نابیت.

۳- وه‌گرتنا شریقی خوارنده‌ر ئانکو یین جهی خواری دگرن، و وه‌گرتنا خوینی بو‌نموونه ژ نه‌گه‌ری خوین به‌ریوونی، نه‌فه پوژیی پویچ دکهن، به‌لی نه‌گه‌ر شریقه نه‌ یا خوارنده‌ر بیت لغیری زانا یین لسهر بو‌چوونیت جیواز چوون، له‌وما یا ژ هه‌ژیره نه‌ هیته دان هه‌تا پشتی فتاری، وه‌کی ده‌رکه‌فتن ژ جیوازییا فه‌توایی.

٤- هاتنا خواری یا ئافا شه‌هوه‌تی کو دیژنی- المني- ل ده‌می هشیاربوونی ژ ئە‌گه‌ری ده‌سته‌ری یان چوونا نیفا ژنی یان ماچیکرنی، ئە‌گه‌ر ئە‌و ب هه‌لبژارتنا خو بکه‌ت، به‌لی ئە‌و ئافا ده‌یته‌ خواری ژ ئە‌گه‌ری خه‌ونه‌کی کو دیژنی- ئیحتیلام- ئە‌فه رۆژیا وی نا ئیخت، چونکی ئە‌فه نه‌ ژ هه‌لبژارتنا ویه.

٥- ده‌رکه‌فتنا خوینا عادی یان چلکان: هه‌ر ده‌می ئافره‌تی خوینا عادی یان چلکان دیت هینگی رۆژیا وی پویچ دبیت.

٦- دل رابوونا ژ قه‌ستا: ئە‌فه ژی بریتیه‌ ژ ده‌رئێخستنا خواری و فه‌خواری ژ گه‌ده‌ی ب ریکا ده‌فی، به‌لی ئە‌گه‌ر بی ده‌ستریا وی ده‌رکه‌فیت هینگی رۆژیا وی ناهیه‌ته‌ شکندن.

ز- لیقه‌بوونا ژ ئیسلامی خودی مه‌ و موسلمانان ژی پاریزیت.

تیبینی :

١- مه‌رجه هه‌تا ب وان تشتین به‌ری نوکه‌ مه‌ دیار کرین رۆژی پی دکه‌فیت ئە‌و که‌سه‌کی پی زانا بیت و ب هه‌لبژارتنا خو

بکەت، بەلێ ئەگەر یی پێ نەزان بیت یان ژیر کر یان زوری لێ
هاتە کرن، ھینگێ رۆژییا وی پویج نابیت.

۲- ھەر تشتە کێ ھەبیت خۆ پاراستنا ژێ دشیاندا نەبیت، وە کێ
توزا رێکێ و خوینا دفئی و زێدە خوین بەریوون و ئیحتیلام و
هاتنا دل رابوونا پێ دەستیرییا مروۆفی و تشتین ھوسا، ئەفە
ھینگێ رۆژیی نا ئیخن.

۳- یا فەرە رۆژی بەیتە خوارن ئەگەر پیتفی کرە ھندی بو
رێگار بوونا نەفسە کێ ژ تیچوونی، وە کێ رێگار بوونا پێ دئافی دا د
خەندقیت و ھوسا.

۴- ھەر کەسە کێ رۆژییا خۆ پویج بکەت بتشتە کێ ژ یین
بەحس لێ هاتینە کرن لاسەر پیتفییه ئەو ھندی وان رۆژین
خوارین بگریت، دگەل تەوبە کرنی بو خودی تەعالا و کرنا
ئیسٹغفاران ژ وی چەندی.

پوژیین گرتنا وان خیره نهکو فهززه

- ۱- گرتنا شهس روژان ژ ههیفھا شهوالی پستی رهمهزانی و بقی چهندی دی پاداشتی گرتنا پوژیین ساله کی هیتته نفیسین.
- ۲- گرتنا پوژیین دوو شه مەب و پینچ شه مەبی چونکی ئەو دوو روژن کارین مرووفی تیدا بلند دین بو خودی تهعالا.
- ۳- گرتنا سی روژان ژ نیفا هه رهه یفه کا مشهختی و بقی چهندی دی پاداشتی پوژیین سالی هیتته نفیسین، چونکی خیر ب دهه جارکین خو نه، و یا باشتر ئەوه روژین سیزدی و چاردی و پازدی بهینه گرتن.
- ۴- گرتنا پوژیین نه هکین دهستپیکي ژ هه یفا -ذی الحجّة- بتایبهتی روژا نه هی کو دبیته روژا عه ره فی، به لی نه بو مرووفی ل چه جی ئەو نا گرت.
- ۵- گرتنا پوژیین هه یفا -المحرّم- بتایبهتی روژا نه هی و ده هی.

ئەو ٲوژيین ٲاشفە لیدان -نەھيکرن- ژئ ھاتينە کرن

١- ٲوژيگرتنا ٲوژا گومانئ کو دبیتە ٲوژا سیھئ ژ ھەیفە شەعبانئ.

٢- ٲوژيگرتنا ٲوژين ھەر دوو جەژنان، جەژنا ٲہمہ زانی و جەژنا قوربانئ.

٣- ٲوژيگرتنا ٲوژين کو ديژنئ -أيام التشریق- کو دبیتە ٲوژا یازدی و دوازدی و سیزدی ژ ھەیفە-ذی الحجّة- ئەفە ژبلی ئەو مروئئ ل ھەجئ فیجا چ ھەجا وی ژ جورئ [التمتع] بیت یان ژ جورئ [القارن] بیت ئەگەر چ قوربان دگەل نەبیت دروستە ئەو بگريت.

٤- تايبەتمەندکرنا ٲوژا ئەينئ ب ٲوژيگرتئ.

٥- ئافرەتە ک ٲوژيە کا سوننەت بگريت بئ دەستیریا ھەفژينئ وی.

مفا وهرگرتن

۱- پیتقییه لسهر روژیگری ئەو روژپین پهمه زانی بگریت ب ئیمان و بخیر بزانی، نه ژبه ر چ ئە گهرین دیتر.

۲- دبیت مروؤفی روژیگر توشی برینه کئی یان خوین هاتنا دفنی بیت یان دلی وی بی دەستی رابیت یان پیچه کا ئافی یان پانزینی بچیته گهوریا وی بی هه لبارتنا وی، بلا بزانی کو ب ئەفان تشتا ههمیان روژیا وی پویچ نابیت.

۳- یا دروسته بو مروؤفی ب جه نابهت ئەو ئینیته روژیگرتنی بینیت پاش سهری خو بشوت پشتی هه لاتنا روژی، ههروهسا دروسته بو ژنکا کهفتیه د عادی و چلکان ژی دا ئە گهر بهری هه لاتنا روژی پاقر بیت.

۴- ئە گهر ئافرهتا د چلکان دا پاقر بوو بهری ته مامبوونا چل روژان دروسته ئەو دی سهری خو شوت و دی نقیژی کهت و روژی گریت.

۵- دروسته مروۆفی ڕۆژیگر سیواکی بکارینیت ل دەستپیکا ڕوژی و دوماھیا وی، و ئەف کاره سوننه ته ددەر حقا وی دا وه کی یین بی ڕۆژی.

۶- پیتقییه لسه مروۆفی ڕۆژیگر و ژبلی وی پاراستنی لسه ر ئەرکان بکه ن، و تشتین حه رام بجه بهیلن و پینگریی ب فه رمانان بکه ن و خو دویر بیخن ژ تشتی پاشفه لیدانان ژئ هاتییه کرن، دا ژ که سانیت په سهند و سه رکه فتی بن.

۷- پیتقییه ده میت ڕەمەزانی ب دەر فەت بهینه وه رگرتن بکرن کارین باش ژ کرنا نفیژی و سه ده قی و خواندنا قورئانی و زکری خودی و دوعا کرنی و ئیستغفار کیشانی چونکی ئەو زه فیا عیبادەتی یه بو پاقر کرنا دلی ژ هه ر خرابکاریه کی.

۸- پیتقییه لسه ر ڕۆژیگری و ژبلی وی پاراستنی لسه ر ئەندامیت له شی خو بکه ن ژ گونه هان بگه ر ژ ئاخفتنا حه رام و به ریخودانا حه رام و گوهدانا حه رام و خوارن و فه خوارنا حه رام و خوارنا حه رامی و ریقه چوونا به ره ف حه رامی، دا ڕۆژی یا پاقر

بیت و قه‌بیل بیت، و دا مروڤی رۆژیگر بقی چهندی هه‌ژی
لێبورینا خودی و ئازاکرنا ژ ئاگری بیت.

۹- بۆوی نینه بی شه‌ریعه‌تی ده‌ستیری دای ئەو رۆژی نه‌گریت
ژ به‌ر نه‌ساخیه‌کی یان وه‌غهره‌کی، ئەو رابیت پیش ئیکی فه
بگریت.

۱۰- و ئە‌گه‌ر ئیک وه‌غهری بکه‌ت ب مه‌به‌ستا شکاندنا رۆژی
هینگی لسهر وی حه‌رامه‌ ئەو وه‌غهری بکه‌ت و رۆژی
بشکینیت، و لسهر وی ئە‌رکه‌ ئەو رۆژی بگریت.

۱۱- ئە‌گه‌ر ئەو که‌سی رۆژی لسهر واجب فییا بخوت یان
قه‌خوت ل روزه‌کا په‌مه‌زانی ژ ئە‌گه‌ری ژ بیرکرنی یان نه‌زانینی،
ئە‌رکه‌ لسهر که‌سی وی دبینیت وی ئاگه‌هدار بکه‌ت و بیرو
لی بینیت، چونکی ئە‌فه‌ ژ ده‌رگه‌هی هاریکاری یه‌ لسهر باشیی و
ته‌قوایی.

۱۲- رۆژییا وی پویچ نابیت بی میشه‌ک فریته‌ دگه‌ورییا وی دا
یان چ توز و دیکێله‌ک بیت بی مه‌به‌ستا وی، چونکی خو
پاراستنا ژ فی چهندی یا بزه‌حمه‌ته‌.

۱۳- یی تشته کی بخۆت چونکی گومان لسه ره ده رکه فتنا سپیدی هه بوو روژیا وی یا دروسته، چونکی بنیات مانا شه فی یه هندی ده رکه فتنا سپیدی پشت راست نه بیت، و یی تشته کی بخۆت چونکی گومان لسه ره روژ ئافابوونی هه بوو، روژیا وی یا دروست نینه، چونکی بنیات مانا روژی یه.

۱۴- تشته کی ب خیره ئه و مه ردینیا ل هه یفا ره مه زانی ب دانا سه ده فی و خواندنا قورئانی، وه کی چاقلیکرن ب پیغه مبه ری خودی سه لاوات و سلاقین خودی لسه ر بن، و ئه و فی چه ندی ب خیر بدانیت.

۱۵- ژئه گهرین ژپرنا گونه هان ل هه یفا ره مه زانی ئه فه نه: گرنا روژیان و کرنا نفیژین شه فی، و ساخرنا شه فا قه دری کو دیژنی: -لیلة القدر- ئه گهر ئه و ب ئیمان و بخیر بکه ت، ههروه سا خواندنا قورئانی و زکری خودی و دو عاکرن و کرنا ئیستغفارن و لیژفرینا به ره ف خودی ته عالا فه و فتاره کرنا روژیگران و دانا سه ده فی.

۱۶- باشترین سه ده فه ئه وه یا ده یفا ره مه زانی دا ده یته دان.

١٧- ئەو رۆژپین هاتینه قه‌زاکن ئە‌گه‌ر لدویف ئیک به‌ینه گرتن خیره و باشتره، به‌لی نه‌ ئه‌رکه ئانکو نه‌ واجبه، هه‌روه‌سا خیره و باشه ئەو له‌زی لی بکه‌ت.

١٨- دروسته ئەو وان رۆژپین وی خوارین ببه‌ د رۆژپین کورت و سار دا پیش وان رۆژپین درێژفه و به‌روفاژی.

١٩- گرتنا رۆژی بۆ وی یی ده‌ستیری بۆ هاتییه دان ئەو بخوت باشتره ئە‌گه‌ر لسه‌ر نه‌ بیته زه‌حمه‌تکاری، ژبه‌ر گوتنا خودی ده‌می دیژیت: { وَأَنْ تَصُومُوا خَيْرٌ لَّكُمْ } [سُورَةُ الْبَقَرَةِ: ١٨٤]

٢٠- رۆژگرتن قوتابخانا روحی یه‌ بۆ په‌روه‌رده‌کرنا نه‌فسی و که‌زاختن و خه‌ملاندنا وی، و فێرکرنا نه‌فسی لسه‌ر هه‌دار کیشانی.

ڙ تايبه تمھنديين دھڪين دوماھيبي ڙ رمھزاني:

- ۱- ساخڪرنا شھڻي ب نفيڙ و عيبادھتي.
- ۲- ڀاڪرنا خيڙاني ٻو نفيڙي.
- ۳- ھيٺلانا نھينيت ڙني و ھلدانا دھلنگا ٻو ڪرنا عيبادھتي.
- ۴- سھرشويشتن دناقبھرا مھغرھب و عھيشا دا.
- ۵- ڪرنا ئيعتيڪافي ٺھو ڙي ٻريتيھ ڙ مانا ل مزگھفتي ٻو ڪرنا عيبادھتي خودي تھعالا.
- ۶- ڀوڙيگرتن ساخلھميه ٻو گھلھڪ نھخوشييا ھھر وھڪي د شينوارھڪي دا ھاتي: « صوموا تصحوا »⁽¹⁾ ٺانڪو ڀوڙيان بگرن دي ساخلھم بن. رواھ بن سني و ابو نعيم و حسنھ السيوطي .
- ۷- يا ب خيڙھ دانا تھ ڪبيراتان ل شھڻا جھڙنا ڀمھزاني ھھتا دھمي ڪرنا نفيڙا جھڙني و ديارڪرنا وي ل مزگھفت و مال و سويڪان، ڙبھر گوتنا خودي دھمي ديڙيت: { وَلِتُكْمِلُوا الْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا اللَّهَ

(1) قال المنذري في الترغيب والترهيب رواه الطبراني في الأوسط و رواه ثقات.

عَلَىٰ مَا هَدَيْنَاكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ { [سُورَةُ الْبَقَرَةِ: ١٨٥] شیوازی
 وی ژی ھوسایہ: اللہ اکبر، اللہ اکبر، لا إله إلا اللہ، واللہ اکبر،
 اللہ اکبر، ولله الحمد .

ژ تاییه‌تمه‌ندیین هه‌یفا ره‌مه‌زانی

۱. رۆژیگرتنا ره‌مه‌زانی ب ئیمان و بو خودی ستوینی چواری یه ژ ستوینیت ئیسلامی.

۲. رابوونا شه‌فین ره‌مه‌زانی ب ئیمان و بو خودی و کرنا نقیژین ته‌راویح و یین شه‌فی ل ده‌هکین دوماهی.

۳. قورئان تیدا هاتییه‌ خوار، هه‌ر وه‌کی خودی دیژیت: { هُدَى
لِّلنَّاسِ وَبَيَّنَّتْ مِّنَ الْهُدَىٰ وَالْفُرْقَانِ } [البقرة: ۱۸۵]

۴. شه‌فا قه‌دری یا تیدا (ليلة القدر) کو بخیرتره ژ هزار شه‌فان کو دبیته هه‌شتی سی سال و چوار هه‌یف.

۵. د ره‌مه‌زانی دا شه‌ری به‌دری بی مه‌زن رویدایه، کو خودی ل سپیده‌هیا وی جیوازی ئیخسته نافه‌را راستی و نه دروستی و ئیسلام و خه‌لکی وی بسه‌رکه‌فتن، و شرک و خه‌لکی وی شکه‌ستن.

6. د پهمه زانی دا مه ککه ه هاته فه کرن و خودی پیغه مبهری
خو بسهر ئیخست و خه لک ب کوم کومه هاتنه دناف
ئیسلامی دا .

7. درهمه زانی دا ده رگه هیئ به هشتی و دلوقانی فه دبن، و
ده رگه هیئ دوزه خی دهینه گرتن و شهیتان تیدا دهینه
زنجیر کرن.

8. بیهنا ده فی پوژیکری ل ده ف خودی خوشتره ژ بیهنا مسکی.

9. مه لائیکه ت دو عاییئ ژ پیرنا گونه هان بو پوژیکران ژ خودی
دکه ن هه تا پوژیکر فتاری دکه ن .

10. یا هاتی د فه رمووده یه کی دا کو نقیژین نه فه رزل پهمه زانی
به رانبه ری نقیژه کا فه رزه، و نقیژا فه رز به رانبه ری حه فتی نقیژین
فه رزه ژ بلی وی یا دهیته کرن.

11. و درهمه زانی دا دلوقانی دهیته خوار و و گونه ه دکه فن و
نامینن و دوعا قه بویل دبن

۱۲. ئەو هه‌یفا هه‌دار کیشانی یه، و خه‌لاتی هه‌دار کیشانی به‌هه‌شته.

۱۳. لیخوش بین ژ گونه‌ها بو رۆژیگران هه‌یه ل دوماهیک شه‌فا ره‌مه‌زانی، ئەفه هه‌ر وه‌کی کا چه‌وا کریکار ئە‌گه‌ر کاری خۆ ب دوماهیک بینیت پاداشتی خۆ وه‌ردگریت.

و د ره‌مه‌زانی دا چه‌ند قه‌نجی و به‌ره‌که‌ت و خیرین هه‌ین، ژبه‌ر هندی پیدفییه ئە‌فی دهرفه‌تی ب ده‌ستقه‌ بینن، و ته‌وبه‌ بکه‌ین به‌ره‌ف خودی ته‌علا‌فه‌ بچین و کارین چاک بکه‌ین دا به‌لکی دناف ییت وه‌رگرتی و سه‌رکه‌فتی بین.

چەند شیرەتین ئاراستە‌کری

برای منی موسلمان :

۱- رۆژی بگره ب ئیمان و بو خودی ته‌عالا دا‌گونه‌هین ته‌ یین چووی ژبیه‌ت.

۲- هشیاربه‌ تو‌رۆژییه‌ کێ ژ رهمه‌زانی بخوی بی ئە‌گەر و ژ‌قه‌ستا چونکی ئە‌فه ژ‌گونه‌هیت هه‌ره‌ مه‌زنه‌.

۳- رابه‌ شه‌قین رهمه‌زانی بو‌کرنا ته‌راویحان و نفیژین شه‌قی، بتایبه‌تی شه‌فا‌قه‌دری تو‌رابه‌ و ب ئیمان و بو‌خودی ساخ بکه‌ دا‌گونه‌هین ته‌ یین چووی به‌ینه‌ ژپرن.

۴- بلا‌خوارن و فه‌خوارن و جلکی ته‌ بی‌حلال بیت دا‌کارین ته‌ به‌ینه‌ قه‌بیل کرن، و به‌رسفا‌دوعایین ته‌ به‌ینه‌ دان، و هشیاربه‌ تو‌رۆژی لسه‌ر‌حلالی بگری و فتاری لسه‌ر‌حرامی بکه‌ی.

۵- لده‌ف ته بلا هنده‌ک رۆژيگر فتاری بکه‌ن دا تۆ هندی خیر و پاداشتی رۆژیا وان ب ده‌ستفه‌ بینی.

۶- پاراستنی لسه‌ر هه‌ر پینچ نفیژان بکه‌ ل ده‌مین وی و دگه‌ل جه‌ماعه‌تی دا تۆ خیر و پاداشتی وی وه‌ربگری و پێ به‌ییه‌ پاراستن.

۷- زیده‌ سه‌ده‌قی بده‌ چونکی خیرترین سه‌ده‌قه‌ ئەوه‌ یا ده‌یفا رهمه‌زانی دا ده‌یته‌ دان.

۸- هه‌شیاربه‌ تۆ ده‌می خو به‌رزه‌ بکه‌ی نه‌ ب کارین خیری فه‌ چونکی تۆ ژێ به‌رپرسی، و دی‌ پرسیار لسه‌ر ژ ته‌ هیته‌ کرن، و دی‌ هییه‌ خه‌لاتدان یان سوزادان لسه‌ر وی کاری دمینیته‌ پێ تۆ تیدا دکه‌ی.

۹- عومری بکه‌ د رهمه‌زانی دا، چونکی ئەو عومره‌یا ده‌یفا رهمه‌زانی دا ده‌یته‌ کرن به‌رانبه‌ری خیرا جه‌ه‌کی یه‌.

۱۰- خۆ بهێز بێخه لسه ر گرتنا رۆژپین رۆژی ب خوارنا پاشیفی ل دوماھیا بهشی شەفی، ھندی تۆ نه ترسی کو دی رۆژ دەرکەفیت.

۱۱- لەزی بکه دخوارنا فتاری دا ھەر دەمی ئافابوونا رۆژی بنهجه بوو، دا بفی چەندی تۆ ھەژیکرنا خودی ب دەستفە بیی.

۱۲- سەری خۆ بشو ژ جەنابەتی بەری ھەلاتنا رۆژی دا تۆ بشی ھەر زیکا عیبادەتی خودی بکهی ب پاک و پاقری.

۱۳- ھەبوونا تە دەھەیفارەمەزانی دا ب دەرفەت ببینە، و خۆ مژیل بکه بکرنا کارین خیری فە، ژ یا تیدا ھاتییە خوار ئەوژی خواندنا قورئانا پیروزە ب ھزرکرن، دا بو تە ببیتە دیدەفان لدەف خودی، و مەھدەر ل رۆژا قیامەتی.

۱۴- ئەزمانی خۆ بپاریزە ژ درەوی و تەعەدانێ و غیبەتی و نەمیمەتی چونکی ئەفە ژ خیر و پاداشتی رۆژی کیم دکەت.

۱۵- رۆژى بلا تە ژ سنوریت تورەبوونى دەرئەئىخىت ژبەر ئەگەرەكى بى بەھانەيا ئەزى ب رۆژىمە، بەلكى دقیت رۆژى ئەگەر بیت بو ئارامى و تەناھىيا نەفسا تە.

۱۶- ھوسا ژ رۆژىيا خو دەرېكەفە و تە ئەفە بدەستفە ئىنا بیت: ترسا ژ خودى تەعالا و ھەستىپىكرنا چاقدىرىيا وى ل تى و ئاشكەرايى، و سوپاسىيا قەنجىين وى، و خو پاگرى لسەر فەرمانىت وى بكرنا ھەمى فەرمانىت وى و خو دویر كرن ژ ھەمى پاشفە لىدانىت وى.

۱۷- زىدە زكرى خودى بكە و كرنا ئىستغفارن و داخوازكرنا بەھشتى و رزگارېوونا ژ ئاگرى د ھەبشا پەمەزانى دا و ژبلى پەمەزانى ژى، بتايبەتى تويى ب رۆژى و لدەمىن فتارى و پاشىقى دوعا قەبىل دىن، و ئەفە ژ گرنگترىن ئەگەرېن لىخوش بوئى نە.

۱۸- زىدە دوعا بو خو و دەيباب و زاروك و موسلمانان ھەمىيا بكە، و خودى فەرمان يا ب كرنا دوعايان كرى و بەرسقدانا وى يا كەفالهتى خو كرى.

١٩- تەوبە بکە بۆ بەرەف خودی تەعالا تەوبە کا دروست و یا ژ دل بکە ل ھەر دەمە کێ تۆ تێدا ئەوژی: ب ھیلانا گونەھی و پەشیمانی لسهەر وی گونەھی و دلی خۆ موکم بکەت کو ئەو جارە کا دی لی نازفریت، و خودی تەوبا تەوبەداری قەبیل دکەت.

٢٠- شەشکین ھەیفاشا ھەوالی بگرە، چونکی یی ڕەمەزانی ھەمی ھەمیت پاش شەش ڕوژان ژ شەوالی ھەر وہ کی وی ڕۆژیپن سالی ھەمی گرتن. (1)

٢١- ڕۆژییا ڕوژانەھی بگرە ژ ھەیفاشا -ذی الحجّة- کو دبیتە ڕوژا عەرەفی و ژبیرنا گونەھین سالا چووی و یا بەیت ب دەستفە بینە.

٢٢- ڕۆژییا ڕوژا دەھی بگرە ژ ھەیفاشا -المحرم- دگەل نەھی و ژبیرنا گونەھین سالا کێ ب دەستفە بینە. (2)

(1) لحدیث أبي أيوب رواه مسلم
(2) لحدیث أبي قوادة رواه مسلم. ھەر بۆ زانین مەرەم یی ژبیرنا گونەھین بچوکی، و خۆ ژ گونەھین مەزن دوبر بئخیت.

٢٣- هه‌ر یی به‌رده‌وام به‌ لسه‌ر ئیمانی و ته‌قوایی و کارین باش
پشتی رهمه‌زانی ژێ هه‌تا مرنێ، هه‌ر وه‌کی خودی ته‌عالا
دیژیت: { وَأَعْبُدْ رَبَّكَ حَتَّىٰ يَأْتِيَكَ الْيَقِينُ } [سُورَةُ الْحَجَرِ: ٩٩]

٢٤- و بلا شینوارین عیباده‌تی لته‌ دیار بکه‌ن ژ کرنا ته‌ بۆ نفیژی
و گرتنا رۆژیان و زه‌کاتی و چوونا چه‌جی؛ ب ته‌وبه‌یه‌ کا دروست
و ژ دل، و هیلانا نه‌ریتین به‌روفاژی شه‌ریعه‌تی.

٢٥- زنده‌ سه‌‌لاواتان بده‌ لسه‌ر پیغه‌مبه‌ری خودی سه‌‌لاوات
و سلاقین خودی لسه‌ر وی و لسه‌ر بنه‌مال و هه‌قال و
دویفکه‌تیین وی بن هه‌تا رۆژا قیامه‌تی.

یا خودی تۆ مه‌ و هه‌می موسلمانان بکه‌ ژ وان یین رۆژپین
رهمه‌زانی گرتین و شه‌قین وی بکرنا نفیژان ساخ کرین ب ئیمان
و بۆ ته‌ کربن، فێجا بقی چه‌ندی ته‌ گونه‌هیت مه‌ یین پێشیی
و پاشیی هه‌می ژپیرین، یا خودی مه‌ بکه‌ ژ وان یین هه‌یفا
رهمه‌زانی هه‌می گرتین و خیر و پاداشتی وان هه‌می هاتبیته
نفیسین، گه‌هشتبیته‌ شه‌فا ب قه‌در و بها گران، و ب خه‌لاتی
خودی ته‌عالا سه‌رکه‌فتیین،

خودایى من [يا الله] تو خودانى لیبورینا مشهیی، و تو حەش
 دیارکرنائەفی سالوخەتێ خۆی پاقژ و تەمام دکەى، فێچا تو
 لمە خوش ببە و ببورە.

زه‌کاتا سه‌رفت‌ران

۱- نه‌و جوره‌کی زه‌کاتی یه‌ دهیته دان پیش هه‌ر له‌ش و نه‌فسه‌کی فه، ژبه‌ر گرتنا شکاندنا روژین هه‌یفا په‌مه‌زانی و دو‌ماهی‌ک ئینانا وی.

۲- نه‌رکه لسه‌ر هه‌ر موسلمانه‌کی نه‌و بکه‌ت و یا وان که‌سین خودانکرنا وان ل ستوی وی.

۳- ریژه‌یا وی دبیته ئیک -صاع- ژ قویتی نه‌و باژیره ژی دخون نه‌گه‌ر هند هه‌بیت ژ قویتی پی‌تفیا وی و خیزانا وی ژ روژ و شه‌فا جه‌ژنی زیده‌تر بیت.

۴- هندیکه -صاع- ه ریژه‌یا وی دبیته چوار مست ژ مستین پیغه‌مبه‌ری سه‌لاوات و سلاڤین خودی لسه‌ر بن، و مست تژیکرنا ده‌ستین نا‌فنجینه کو ب کیلویان ب نیژیکی دبیته دوو کیلو و نیف.

۵- ئە گەر نه بوو بتنی هند ژ ساعه کێ هه ما ئەو وی هندی
 ده رێخیت، ژ بهر گوتنا خودی تهعالا: { فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا
 آسَظَعْتُمْ } [سُورَةُ التَّغَابُنِ: ۱۶]

۶- وی جوړی قویتی ده ریبخه بی ژ هه مییا باشر بو
 به رژه وهندییا هه ژاری.

۷- و خیره ئە گەر ئەف جوړی زه کاتی پیش زاروکی د زکی ئافره تی
 دا بهیته دان به لی نه ئەرکه ئانکو نه واجبه.

۸- و ده می ده رێخستنا زه کاتا فتران روژا جه ژنی یه بهری نفیژی،
 و دروسته ب روژه کێ یان دوویان بهری هینگی بهیته
 ده رێخستن، و نابیت بهیته گیروکرن هه تا پشتی نفیژا جه ژنی،
 ژبلی ئە گەر هیجه ته کا شه رعی هه بیت دی پشتی هینگی ده ت.

۹- جهی ده رێخستنا وی هه ر ئەو باژی ره بی مروف لی ئاکنجی
 لده می مروف زه کاتی ده رێخیت.

۱۰- و نابیت پیش قویتی فه پاره بهینه دان، چونکی ئەفه
 به روفاژی سوننه تی یه، بهس ئە گەر چ خوارن نه بیت بده ت

یان کہس نہ دیت ژئی و ھربگریٲ، ھینگی دروستہ ٲہ و ٲیش وی
قویٲی ٲہ ب ٲیژہیا ساعہ کی ٲارہی دہریٲخیت ٲیش ھہر
ٲہندامہ کی خیزانی ٲہ.

۱۱- و دانا وی دبیتہ ٲہرک ٲانکو دبیتہ واجب ب ٲاٲا بوونا
ٲوژی ژشہ ٲا جہ ژنی، ٲیجای ٲشتی ھینگی موسلمان بیت یان
ھہ ٲژینہ کی بو خو بینیت یان زاروکی وی بہیتہ سہر دونیای،
لسہر وی ٲہرک نینہ ٲہ و زہ کاتا وان بدہٲ، بہ لی ٲہ گہر ٲہ ٲ
ٲشتہ بو ٲیوون بہری ھینگی لسہر وی ٲہرکہ ٲہ و زہ کاتا ٲترین
وان بدہٲ.

۱۲- و دروستہ کومہ کا مروٲان زہ کاتا خو بدہنہ ٲیک مروٲی
یان ٲیک زہ کاتا خو بکہتہ ٲارچہ بو کومہ کا مروٲان.

۱۳- و ٲہ و کہ سین بو دھینہ خہر ٲکرن ھہر ٲہ و خہ لکی زہ کاتی
نہ یین خودی بہحسی وان کرین، بہ لی لٲیری ھیزاترہ بدہنہ
کہسانیت ھہ ژار و کیم حال و دھیندار.

۱۴- و ٲہرکہ ٲہ و زہ کاتہ بگہ ھیتہ دہستی کہسی ژ ھہژی یان
وہ کیلی وی لدہمی وی ٲی دروست دا.

۱۵- و مەرەم ژ ڤى زەكاتى ئەو ھە پاقژكرنە بۆ مروڤى رۆژىگر ژ ئاخفتنا نە دروست و كریت، و پارىھ كى خوارنى يە بۆ مروڤىن ھەژار، و بى منەتییە كە بۆ وان كۆل روژىن جەژنى ئەو دەستى خۆ لېەر چ كەسان درىژ نە كەن، و سوپاسىيا خودى يە كو سەركەفتن داپى بۆ گرتنا ئەفان رۆژىيان.

الحمد لله رب العالمين، وصلوات الله و سلامه على خير خلقه
وأنبيائه نبينا محمد وعلى آله وأصحابه وأتباعه إلى يوم الدين.

گرنگترین ژیدەرین پشت بہستن لسہر ہاتینہ کرن:

- 1- عمدة الفقه لموفق الدين ابن قدامه
- 2- دليل الطالب للشيخ مرعي بن يوسف
- 3- منهج السالکين وتوضيح الفقه في الدين للشيخ عبد الرحمن بن ناصر السعدي
- 4- رسالة الصيام للشيخ عبدالعزيز بن عبدالله بن باز.
5. مجالس شهر رمضان للشيخ محمد الصالح العثيمين

وصلی اللہ علی نبینا محمد و علی آلہ وصحبہ أجمعین

نافه پروك

- 5..... مەرحيڻ واجبوونا روژيبي چوارن نهو ژي:
- 7..... مەرحيڻ دروستبوونا روژيبي شهشن نهو ژي:
- 9..... سوننه تيڻ روژيگرتني شهشن نهو ژي:
- 11..... نهكاميت مروفي بي روژي دهه يفا رهمه زاني دا:
- 13..... نهو نه گهريڻ روژي پويچ دكهن:
- 16..... روژيڻ گرتنا وان خيره نهكو فه رزه
- 17..... نهو روژيڻ پاشفه ليدان - نههيكرن - ژي هاتينه كرن
- 18..... مفا وهرگرتن
- 23..... ژ تاييه تمه نديڻ دهكيڻ دوماهيبي ژ رهمه زاني:
- 25..... ژ تاييه تمه نديڻ هه يفا رهمه زاني
- 28..... چهند شيره تيڻ ناراسته كرى
- 35..... زه كاتا سه رفتران
- 39..... گرن گرتين ژيدهرين پشت بهستن لسهر هاتينه كرن:

مزگفت

www.mzgaft.com